

Kodeks Postępowania Prokuratorów Koronnych

Wstęp

- 1.1 Kodeks Postępowania Prokuratorów Koronnych (Kodeks) jest wydawany przez Dyrektora Ścigania Publicznego (Director of Public Prosecutions, DPP) na podstawie art. 10 Ustawy o ściganiu przestępstw z 1985 r. Niniejsze wydanie jest siódmą edycją Kodeksu, zastępującą wszystkie wcześniejsze wersje.
- 1.2 Dyrektor Ścigania Publicznego stoi na czele Prokuratury Koronnej (Crown Prosecution Service, CPS) będącej głównym organem prokuratury publicznej w Anglii i Walii. Dyrektor Ścigania Publicznego wypełnia swoje funkcje w sposób niezawisły, podlegając nadzorowi Prokuratora Generalnego (Attorney General), który odpowiada przed Parlamentem za działania Prokuratury Koronnej.
- 1.3 Kodeks zawiera wytyczne dla prokuratorów, dotyczące ogólnych zasad stosowanych podczas podejmowania decyzji o ściganiu. Kodeks jest wydawany głównie dla prokuratorów Prokuratury Koronnej, jednak pozostali prokuratorzy również postępują zgodnie z jego zasadami bądź to zwyczajowo, bądź ze względu na wymogi prawa.
- 1.4 W niniejszym Kodeksie określenie „podejrzany” odnosi się do osoby, wobec której nie jest jeszcze prowadzone formalne postępowanie karne; określenie „podsądny” oznacza osobę oskarżoną lub pozwaną; zaś określenie „sprawca” oznacza osobę, która przyznała się do winy podczas dochodzenia prowadzonego przez policję, inne organy śledcze lub prokuratora, lub której dowiedziono winę w sądzie.

Zasady ogólne

- 2.1 Decyzja o podjęciu ścigania sądowego lub zastosowaniu alternatywnej formy postępowania ma istotny wpływ na podejrzanych, ofiary, świadków oraz ogół społeczeństwa i jest poważnym krokiem, który powinien być podejmowany z najwyższą ostrożnością.
- 2.2 Obowiązkiem prokuratorów jest upewnienie się, że postępowanie prowadzone jest wobec właściwej osoby, która ścigana jest za właściwe przestępstwo, a także wymierzenie sprawiedliwości wobec sprawców w każdym możliwym przypadku. Sprawiedliwe, bezstronne i uczciwe decyzje podejmowane w procesie analizy przypadków umożliwiają sprawiedliwe postępowanie wobec ofiar, świadków i podsądnych oraz leżą w interesie społecznym. Obowiązkiem prokuratorów jest zapewnienie właściwego stosowania prawa; przedstawienie sądowi stosownych dowodów; oraz zapewnienie dostosowania się do wszelkich wymogów związanych z ujawnianiem informacji.
- 2.3 Każda sprawa powinna być rozpatrzona indywidualnie na podstawie konkretnych faktów. Obowiązują jednak ogólne zasady w odniesieniu do sposobu podejścia prokuratorów do każdej z nich.
- 2.4 Prokuratorzy powinni postępować w sposób sprawiedliwy, niezawisły i obiektywny. Nie mogą oni pozwolić, aby na ich decyzje wpływały jakiegokolwiek poglądy osobiste dotyczące pochodzenia etnicznego lub narodowościowego, płci, niepełnosprawności, wieku, religii lub wyznania, przekonań politycznych, orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej podejznanego, ofiary lub ewentualnych świadków. Prokuratorzy nie mogą również ulegać niewłaściwym lub sprzecznym z prawem naciskom z jakiegokolwiek źródła. Prokuratorzy powinni zawsze działać w imię sprawiedliwości, a nie jedynie w celu uzyskania wyroku skazującego.

2.5 Prokuratura Koronna jest organem władzy publicznej dla zapewnienia powszechnego, właściwego i równego systemu prawnego. Prokuratorzy są zobowiązani do przestrzegania określonych w nim obowiązków.

2.6 Prokuratorzy muszą stosować zasady określone w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka zgodnie z Ustawą o prawach człowieka z 1998 r. na każdym etapie postępowania w sprawie. Prokuratorzy muszą również postępować zgodnie z wytycznymi Prokuratora Generalnego oraz obowiązującymi Zasadami Postępowania Karnego, z uwzględnieniem zobowiązań wynikających z konwencji międzynarodowych. Muszą stosować się do zasad i wytycznych Prokuratury Koronnej wydawanych w imieniu Dyrektora Ścigania Publicznego i powszechnie dostępnych na witrynie internetowej Prokuratury Koronnej

Decyzja o ściganiu sądowym

3.1 W poważnych lub skomplikowanych sprawach, prokuratorzy decydują o możliwości oskarżenia danej osoby o przestępstwo karne, określając rodzaj tego przestępstwa. Decyzje podejmowane są na podstawie niniejszego Kodeksu oraz Wytycznych Dyrektora Ścigania Publicznego dotyczących stawiania zarzutów. Takie same zasady stosowane są przez policję przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu postępowania karnego w prowadzonych przez nią sprawach.

3.2 Policja oraz inne organy śledcze odpowiadają za prowadzenie dochodzenia w sprawie domniemanego przestępstwa i wykorzystywanie posiadanych zasobów, łącznie z decyzjami o podjęciu lub kontynuowaniu śledztwa oraz jego zakresu. Prokuratorzy często doradzają policji i innym

organom śledczym w kwestii kierunku prowadzenia dochodzenia, wymogów związanych z materiałami dowodowymi oraz udzielają pomocy w procedurach poprzedzających wniesienie oskarżenia. W dochodzeniach prowadzonych na szeroką skalę, prokurator może zostać poproszony o poradę w kwestii ogólnej strategii dochodzeniowej z uwzględnieniem decyzji dotyczących sprecyzowania lub zawężenia zakresu zachowań przestępczych oraz liczby podejrzanych objętych dochodzeniem, pomagając policji i innym organom śledczym w zakończeniu dochodzenia w stosownym terminie oraz przygotowaniu jak najskuteczniejszego aktu oskarżenia. Prokuratorzy nie powinni jednak kierować postępowaniem policji ani innych organów śledczych.

3.3 Prokuratorzy powinni identyfikować słabe punkty w materiałach dowodowych oraz starać się je w miarę możliwości korygować, chociaż zgodnie z zasadami kryterium progowego (kryterium prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa lub wykroczenia) (patrz rozdział 5) sprawy, które nie spełniają wymogu etapu dowodowego pełnego kryterium kodeksowego (patrz rozdział 4) bądź nie umacniają się w dalszym procesie dochodzeniowym, lub ściganie których nie leży w interesie publicznym (patrz rozdział 4) powinny zostać jak najszybciej zamknięte. Prokuratorzy uwzględniają przede wszystkim materiały dowodowe oraz informacje dostarczone przez policję i inne organy śledcze, jednak podejrzany lub osoby występujące w jego imieniu mogą za pośrednictwem policji bądź innych organów śledczych dostarczyć prokuratorowi materiały dowodowe lub informacje umożliwiające mu podjęcie właściwej decyzji przed wniesieniem oskarżenia.

3.4 Prokurator może rozpocząć lub kontynuować proces ścigania sądowego w sprawach, które spełniają wymogi obydwu etapów pełnego kryterium kodeksowego (patrz rozdział 4). Wyjątek stanowi przypadek zastosowania kryterium progowego (patrz rozdział 5), przy wnioskowaniu do sądu o zatrzymanie podejrzanego w areszcie po wniesieniu oskarżenia, chociaż

dowody konieczne do zastosowania pełnego kryterium kodeksowego nie są jeszcze dostępne.

3.5 Prokurator nie powinien wszczynać ani kontynuować procesu ścigania sądowego, które mogłyby zostać uznane przez sąd za nadmiernie surowe lub niesprawiedliwe, stanowiąc tym samym nadużycie postępowania sądowego.

3.6 Prokuratorzy poddają rewizji każdą sprawę przekazaną przez policję lub inne organy śledcze. Rewizja jest procesem ciągłym, podczas którego prokuratorzy powinni uwzględniać wszelkie zmiany okoliczności sprawy pojawiające się w trakcie jej postępowania wraz z informacjami uwzględnianymi w akcie obrony. Rozważając zmianę zarzutów lub zamknięcie sprawy, prokuratorzy powinni, w miarę możliwości, skonsultować się z organem śledczym. Prokuratorzy oraz organy śledcze współpracują ściśle ze sobą, jednak odpowiedzialność za podjęcie decyzji odnośnie kontynuowania postępowania w sprawie, spoczywa na Prokuraturze Koronnej.

3.7 Zgodnie z decyzją Parlamentu, jedynie niewielka liczba przestępstw powinna być wnoszona do sądu za zgodą Dyrektora Ścigania Publicznego. Nazywane są one przypadkami zgody. W tych przypadkach Dyrektor Ścigania Publicznego lub działający w jego lub jej imieniu prokuratorzy podejmują decyzję o wyrażeniu zgody na wszczęcie ścigania sądowego w oparciu o wytyczne niniejszego Kodeksu. Niektóre przestępstwa powinny być wnoszone do sądu jedynie za zgodą Prokuratora Generalnego. Kierując sprawy do Prokuratora Generalnego, prokuratorzy powinni postępować zgodnie z niniejszymi wytycznymi. Co więcej, Prokurator Generalny powinien być informowany o pewnych sprawach w ramach nadzoru nad Prokuraturą Koronną oraz odpowiedzialnością przed Parlamentem za podejmowane działania.

Pełne kryterium kodeksowe

4.1 Pełne kryterium kodeksowe składa się z dwóch etapów: (i) kryterium dowodowego, po którym następuje (ii) kryterium interesu publicznego.

4.2 W większości przypadków, prokuratorzy powinni decydować o możliwości wniesienia oskarżenia wyłącznie po zakończeniu dochodzenia oraz zapoznaniu się ze wszystkimi dostępnymi materiałami dowodowymi. Zdarzają się jednak sprawy, których ściganie nie leży w interesie publicznym, co staje się oczywistym przed zebraniem i przeanalizowaniem wszelkich możliwych dowodów. W takich przypadkach prokuratorzy mogą zaniechać dalszego postępowania.

4.3 Taka decyzja powinna być podjęta po upewnieniu się, że uwzględniono szeroki zakres zjawiska przestępczości oraz przeprowadzono w pełni uzasadnioną ocenę interesu publicznego. Jeżeli prokuratorzy nie posiadają wystarczających informacji do podjęcia takiej decyzji, dochodzenie powinno być kontynuowane a decyzja podjęta na późniejszym etapie, zgodnie z pełnym kryterium kodeksowym omówionym w niniejszym rozdziale.

Kryterium dowodowe

4.4 Prokuratorzy powinni mieć pewność, że posiadają wystarczające dowody na skazanie każdego podejrzanego na podstawie stawianych mu zarzutów. Powinni brać pod uwagę potencjalne argumenty obrony oraz ich wpływ na możliwość wydania wyroku skazującego. Sprawa niespełniająca kryterium dowodowego nie może być kontynuowana, bez względu na jej powagę lub drażliwość.

4.5 Przekonanie o realistycznej możliwości skazania oparte jest na obiektywnej ocenie materiału dowodowego przeprowadzonej przez

prokuratora i uwzględniającej znaczenie argumentów obrony oraz wszelkich informacji przedstawionych przez podejrzanego, na których mógłby się oprzeć. Oznacza to, że prawdopodobieństwo, iż właściwie poinformowana oraz działająca zgodnie z prawem ława przysięgłych, sąd pokoju lub sędzia samodzielnie rozpatrujący sprawę podejmie decyzję o wydaniu wyroku skazującego jest większe niż prawdopodobieństwo, że taki wyrok nie zapadnie. Kryterium to różni się od kryterium stosowanego przez sądy karne. Sąd może skazać podsądnego wyłącznie na podstawie przekonania o jego winie.

4.6 Decydując, czy materiały dowodowe wystarczą do wszczęcia ścigania sądowego, prokuratorzy powinni odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

Czy te dowody mogą zostać wykorzystane w sądzie.

Prokuratorzy powinni rozważyć wszelkie wątpliwości dotyczące dopuszczenia poszczególnych dowodów. Wiąże się to z koniecznością przeprowadzenia oceny

- a) prawdopodobieństwa odrzucenia dowodów przez sąd;
oraz
- b) znaczenia poszczególnych dowodów w odniesieniu do całości materiału dowodowego.

Czy dowody są niepodważalne?

Prokuratorzy powinni rozważyć wszelkie powody, dla których rzetelność materiału dowodowego, łącznie z jego integralnością i dokładnością, mogłaby zostać zakwestionowana.

Czy dowody są wiarygodne?

Prokuratorzy powinni rozważyć wszelkie powody, dla których wiarygodność materiału dowodowego mogłaby budzić wątpliwości.

Kryterium interesu publicznego

- 4.7 We wszystkich sprawach opartych o dowody uzasadniające wszczęcie postępowania sądowego, prokuratorzy powinni również rozważyć, czy ściganie leży w interesie społecznym.
- 4.8 Automatyczne wszczynanie ścigania sądowego po osiągnięciu przez sprawę kryterium dowodowego nigdy nie stało się zasadą. Prokurator wszczyna dochodzenie sądowe, o ile czynniki kryterium interesu publicznego nie przemawiają za zaniechaniem takiego dochodzenia. W niektórych przypadkach, dla interesu publicznego korzystniejsze okazuje się zaproponowanie sprawcy w pierwszej kolejności polubownego załatwienia sprawy poza procesem sądowym.
- 4.9 Działając w interesie publicznym, prokuratorzy powinni wziąć pod uwagę odpowiedzi na wszystkie pytania zawarte poniżej w art. 4.12 (punkty a - g) pozwalające ustalić czynniki przemawiające za wszczęciem ścigania sądowego lub za jego zaniechaniem. Czynniki te, wraz z czynnikami kryterium interesu publicznego opartymi na wskazówkach lub zasadach ustalanych przez Dyrektora Ścigania Publicznego, powinny pomóc prokuratorom w przeprowadzeniu ogólnej oceny interesu publicznego.
- 4.10 Wyjaśnienia przedstawione pod każdym z pytań zawartych w art. 4.12 (punkty a - g) dostarczają prokuratorom wytycznych do ich zadawania oraz ustalenia, czy zidentyfikowane czynniki kryterium interesu publicznego przemawiają za wszczęciem ścigania sądowego czy za jego zaniechaniem. Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich pytań. Nie wszystkie mają też zastosowanie do każdej sprawy. Zasadność każdego z pytań wraz z zidentyfikowanymi czynnikami powinna być rozpatrywana

indywidualnie, na podstawie konkretnych faktów dotyczących danej sprawy.

4.11 Zdarza się, że jeden czynnik kryterium interesu publicznego może przeważać liczne argumenty strony przeciwnej. Pomimo występowania w danej sprawie czynników interesu publicznego skłaniających do zaniechania ścigania sądowego, prokuratorzy powinni rozważyć możliwość kontynuowania sprawy, zaś czynniki interesu publicznego powinny zostać rozważone przez sąd podczas wydawania wyroku.

4.12 Prokuratorzy powinni wziąć pod uwagę każde z następujących pytań:

a) Jaka jest waga popełnionego przestępstwa?

Im poważniejsze przestępstwo, tym większe prawdopodobieństwo ścigania sądowego.

Decydując o wadze popełnionego przestępstwa, prokuratorzy powinni wziąć pod uwagę winę podejrzanego oraz krzywdę wyrządzoną ofierze, odpowiadając na pytania w pkt. b) i c).

b) Jaki jest zakres winy podejrzanego?

Im większa wina podejrzanego, tym większe prawdopodobieństwo ścigania sądowego.

Wina jest ustalana na podstawie poziomu zaangażowania podejrzanego; stopnia premedytacji, z jaką przestępstwo zostało popełnione i/lub zaplanowane; wcześniejszych wyroków w sprawach karnych i/lub alternatywnych form postępowania oraz przestępstw popełnionych na zwolnieniu za poręczeniem lub naruszających nakaz sądu; przesłanek, że działalność przestępcza będzie kontynuowana lub będzie eskalować a przestępstwo zostanie popełnione ponownie;

oraz dojrzałości podejrzanych (patrz pkt. d) dla podejrzanych, którzy nie ukończyli 18 roku życia).

Podczas rozpatrywania winy, prokuratorzy powinni również uwzględnić, czy podejrzany cierpi na poważne zaburzenia zdrowia psychicznego lub fizycznego bądź cierpiał na nie podczas popełniania przestępstwa, ponieważ w niektórych okolicznościach może to oznaczać mniejsze prawdopodobieństwo konieczności ścigania sądowego. Prokuratorzy powinni jednak również uwzględnić wagę popełnionego przestępstwa, prawdopodobieństwo ponownego popełnienia przestępstwa oraz potrzebę ochrony społeczeństwa i osób sprawujących opiekę nad podejrzanyymi w takim stanie zdrowia.

c) Jaki jest stan ofiary oraz wyrządzona jej szkoda?

Stan ofiary jest niezmiernie ważny. Im wyższa bezbronność ofiary, tym większe prawdopodobieństwo ścigania sądowego. Dotyczy to również nadużycia władzy lub zaufania istniejącego pomiędzy podejrzanym i ofiarą.

Prawdopodobieństwo wszczęcia ścigania sądowego wzrasta, jeżeli ofiarą przestępstwa stała się osoba pełniąca funkcje publiczne.

Prokuratorzy powinni również rozważyć, czy motywem przestępstwa była jakakolwiek forma dyskryminacji na tle pochodzenia etnicznego lub narodowościowego, płci, niepełnosprawności, wieku, religii lub wyznania, orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej ofiary, lub też czy podejrzany okazywał jej wrogość w związku z którymkolwiek z tych czynników. Pojawienie się wrogości lub któregoś z powyższych motywów zwiększa prawdopodobieństwo ścigania sądowego.

Podjmując decyzję, czy wszczęcie ścigania sądowego leży w interesie publicznym, prokuratorzy powinni wziąć pod uwagę

stanowisko ofiary dotyczące wpływu przestępstwa na jej życie. W uzasadnionych przypadkach może to również dotyczyć rodziny ofiary.

Uwzględniając wagę przestępstwa, prokuratorzy powinni również rozważyć, czy wszczęcie ścigania sądowego nie będzie miało negatywnego wpływu na stan fizycznego lub psychicznego zdrowia ofiary. W razie pojawienia się dowodów, że ściganie może wywrzeć negatywny wpływ na zdrowie ofiary, prawdopodobieństwo wszczęcia postępowania znacznie się obniża, z uwzględnieniem opinii ofiary.

Prokuratura Koronna nie reprezentuje jednak ofiar i ich rodzin w sposób jaki czynią to adwokaci reprezentujący swoich klientów i powinna brać pod uwagę ogólną ocenę interesu publicznego.

d) Czy podejrzany miał ukończony 18 rok życia w trakcie popełniania przestępstwa?

Prawo karne inaczej traktuje dzieci i młodzież niż dorosłych, przykładając szczególną wagę do wieku podejrzanego, jeżeli nie ukończył 18 roku życia. Zawsze brany jest pod uwagę najlepszy interes oraz dobro dziecka lub młodocianego, z uwzględnieniem negatywnego wpływu, jaki może mieć ściganie sądowe na jego szanse życiowe, jeżeli będzie niewspółmierne do wagi popełnionego przestępstwa. Prokuratorzy powinni uwzględnić zasadniczy cel wymiaru sprawiedliwości dla nieletnich, którym jest zapobieganie przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Prokuratorzy powinni mieć również wzgląd na zobowiązania wynikające z Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromaczenie Ogólne ONZ w 1989 r.

Za punkt wyjścia można uznać zasadę, że im młodszy przestępca, tym mniejsze prawdopodobieństwo ścigania sądowego.

W niektórych okolicznościach może się jednak okazać, że wszczęcie ścigania sądowego leży w interesie społecznym, chociaż podejrzany nie ukończył 18 roku życia. Okoliczności te zachodzą, między innymi, jeżeli popełnione przestępstwo było poważne a kartoteka podejrzanego wskazuje na brak możliwości zastąpienia ścigania alternatywnymi formami kary, w razie odstąpienia od wszczęcia postępowania.

e) Jaki wpływ wywiera przestępstwo na społeczeństwo?

Im większy wpływ popełnionego przestępstwa na społeczeństwo, tym większe prawdopodobieństwo ścigania sądowego. Odpowiadając na powyższe pytanie, prokuratorzy powinni nadać określeniu społeczeństwo szersze znaczenie, nie ograniczając go do społeczności lokalnych.

f) Czy ściganie będzie współmiernym działaniem?

Prokuratorzy powinni również wziąć pod uwagę, czy wszczęcie ścigania sądowego jest współmierne do jego prawdopodobnych wyników:

- co dotyczy kosztów poniesionych przez Prokuraturę Koronną oraz wymiar sprawiedliwości w szerszym zakresie, szczególnie w przypadkach, w których można je uznać za nadmierne w porównaniu z prawdopodobną karą. (Prokuratorzy nie powinni jednak podejmować decyzji dotyczących interesu publicznego wyłącznie ze względu na ten czynnik. Ważnym jest, aby mieć wzgląd na zidentyfikowane czynniki interesu publicznego podczas rozważania pozostałych pytań w pkt. od a) do g) art. 4.12, jednak koszty są istotnym czynnikiem przy przeprowadzaniu ogólnej oceny interesu publicznego.)

- Sprawy powinny być ścigane w sposób spójny z zasadami zintegrowanego zarządzania przypadkami. W sprawach z wieloma podejrzanymi, ściganie mogłoby być wszczynane w stosunku do głównych podejrzanych w celu uniknięcia przedłużających się złożonych postępowań sądowych.

g) Czy należy zapewnić ochronę źródłom informacji?

W sprawach, w których utajnienie części dowodów ze względu na ważny interes publiczny nie ma zastosowania, należy zachować szczególną ostrożność, jeśli wniesienie oskarżenia może wymagać podania do wiadomości publicznej danych mogących mieć negatywny wpływ na źródła informacji, stosunki zagraniczne lub bezpieczeństwo narodowe. Ważnym jest, aby takie sprawy były poddawane stałej rewizji.

Kryterium progowe

5.1 Kryterium progowe powinno mieć zastosowanie w przypadkach istotnego ryzyka związanego ze zwolnieniem podejrzanego za poręczeniem, gdy nie wszystkie materiały dowodowe są dostępne w momencie, gdy powinien zostać zwolniony z aresztu z braku postawienia zarzutów.

Zastosowanie kryterium progowego

5.2 Kryterium progowe może być zastosowane w przypadkach, w których prokuratorzy mają całkowitą pewność, że zostały spełnione następujące warunki:

- a) brak wystarczających dowodów na zastosowanie kryterium dowodowego w ramach pełnego kryterium kodeksowego; oraz
- b) uzasadnione podstawy do założenia, że dalsze dowody będą dostępne w niedługim czasie; oraz
- c) powaga lub okoliczności sprawy uzasadniają podjęcie natychmiastowej decyzji o postawieniu zarzutów; oraz
- d) istnienie ważnych powodów niezezwalających na zwolnienie za poręczeniem zgodnie z przepisami Ustawy o poręczeniach z 1976 r. z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy wskazujących na zasadność jego zastosowania.

5.3 W razie niespełnienia choćby jednego z powyższych warunków, kryterium progowe nie może być zastosowane a podejrzanemu nie można postawić zarzutów. Funkcjonariusz aresztu śledczego powinien podjąć decyzję o dalszej możliwości zatrzymania podejrzanego lub zwolnienia go za poręczeniem, warunkowo lub bezwarunkowo.

5.4 Kryterium progowe składa się z dwóch elementów oceny dowodowej.

Pierwszy element kryterium progowego - czy istnieje uzasadnione podejrzenie?

5.5 Prokuratorzy powinni być przekonani o istnieniu co najmniej uzasadnionego podejrzenia, że osoba, której mają być postawione zarzuty, faktycznie popełniła przestępstwo.

5.6 Ustalając istnienie uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa, prokuratorzy powinni uwzględnić dostępny materiał dowodowy. Mogą to być zeznania świadków, materiały lub inne informacje, o ile prokurator jest przekonany, że:

- a) mają one związek ze sprawą; oraz
- b) możliwe jest ich przygotowanie w formie dopuszczalnym do przedstawienia w sądzie; oraz
- c) zostałyby wykorzystane w danej sprawie.

5.7 Jeżeli spełnione zostaną warunki określone w pierwszym elemencie kryterium progowego, prokurator powinien rozważyć drugi element.

Drugi element kryterium progowego - czy zebranie dalszych dowodów zapewni realistyczną perspektywę skazania?

5.8 Prokuratorzy powinni następnie upewnić się, że istnieją uzasadnione powody do przekonania, iż dalsze dochodzenie doprowadzi do uzyskania kolejnych dowodów w niedługim czasie, tak aby wszystkie zebrane dowody dawały realistyczną perspektywę skazania zgodnie z pełnym kryterium kodeksowym.

5.9 Dalsze dowody powinny być możliwe do zidentyfikowania, bez opierania się wyłącznie na przypuszczeniach.

5.10 Podejmując decyzję w ramach drugiego elementu kryterium progowego, prokuratorzy powinni rozważyć następujące kwestie:

- a) charakter, zakres i możliwość dopuszczenia wszelkich dalszych dowodów oraz ich wpływ na sprawę;
- b) zarzuty, które można będzie postawić na podstawie tych dowodów;
- c) przyczyny braku dostępności dowodów;
- d) czas potrzebny do uzyskania dalszych dowodów oraz możliwość odpowiedniego uzasadnienia opóźnienia wynikającego z zaistniałych okoliczności.

5.11 Po spełnieniu warunków określonych w obydwu elementach kryterium progowego, prokurator powinien zastosować kryterium interesu publicznego zgodnie z pełnym kryterium kodeksowym na podstawie posiadanych informacji.

Rewizja kryterium progowego

5.12 Decyzja o postawieniu zarzutów na mocy kryterium progowego powinna podlegać stałej rewizji. Konieczne jest regularne przeprowadzanie oceny dowodów, w celu upewnienia się, że postawiono właściwe zarzuty a odmowa zwolnienia za poręczeniem jest nadal uzasadniona. Pełne kryterium kodeksowe należy stosować jak najwcześniej, przed upływem obowiązującego terminu aresztu lub aresztu przedłużonego.

Zarzuty

6.1 Prokuratorzy powinni wybierać zarzuty, które:

- a) odzwierciedlają wagę i zakres przestępstwa w oparciu o zebrane dowody;
- b) umożliwiają sądowi wydanie wyroku oraz nałożenie stosownych nakazów lub zakazów po wydaniu wyroku; oraz
- c) umożliwiają jasne i proste przedstawienie sprawy.

6.2 Oznacza to, że prokuratorzy mają możliwość niewnoszenia w niektórych przypadkach najpoważniejszych zarzutów, jeżeli mają w tej kwestii wybór.

6.3 Prokuratorzy nigdy nie powinni wnosić większej liczby zarzutów, niż jest to konieczne w celu uzyskania przyznania się podsądnego do kilku z nich. Nie powinni również wnosić poważniejszych zarzutów tylko po, aby uzyskać przyznanie się podsądnego do popełnienia mniej poważnych przestępstw.

6.4 Prokuratorzy nie powinni zmieniać zarzutów ze względu na decyzję sądu lub podsądnego odnośnie miejsca, w którym sprawa będzie rozpatrywana.

6.5 Prokuratorzy powinni uwzględnić wszelkie zmiany okoliczności mające związek ze sprawą w trakcie dalszego postępowania po postawieniu zarzutów.

Alternatywne formy postępowania

7.1 Alternatywne formy postępowania mogą zastąpić ściganie sądowe, o ile leżą w interesie sprawcy przestępstwa i/lub są współmierne do wagi przestępstwa i jego konsekwencji.

7.2 Nakazując zwykłe pouczenie, pouczenie warunkowe, stosowne procedury regulacyjne, sankcje karne lub cywilne oraz inne rozporządzenia, prokuratorzy powinni przestrzegać zasad odpowiedniego kodeksu postępowania. Powinni zagwarantować spełnienie właściwych wymogów dowodowych dla konkretnej alternatywnej formy postępowania, uwzględniając w razie konieczności otwarte przyznanie się do winy, oraz zapewnienie, że leży ona w interesie publicznym.

Sposób prowadzenia procesu

8.1 Wnosząc do sądu pokoju w sprawie tego, gdzie podsądny powinien być sądzony, prokuratorzy powinni uwzględniać obowiązujące wytyczne dotyczące wydawania wyroków oraz alokacji.

8.2 Szybkość postępowania nie powinna być nigdy jedynym powodem dla pozostawienia sprawy w sądzie pokoju. Prokuratorzy powinni jednak brać pod uwagę skutki możliwego opóźnienia wynikającego ze skierowania sprawy do sądu koronnego, a także możliwość wywołania dodatkowego obciążenia psychicznego u ofiar lub świadków w przypadku opóźnienia sprawy.

Miejsce rozpoznawania spraw dotyczących osób nieletnich

8.3 Prokuratorzy powinni pamiętać, że osoby nieletnie powinny być we wszystkich możliwych przypadkach sądzone w sądzie dla nieletnich. Sposób działania tych sądów jest najlepiej dostosowany do specyficznych potrzeb osób nieletnich. Proces w sądzie koronnym powinien być prowadzony wyłącznie w najpoważniejszych przypadkach, gdy w interesie sprawiedliwości leży postawienie przed sądem osoby młodocianej współoskarżonej z osobą dorosłą.

Przyjmowanie przyznania się do winy

9.1 Podsądni mogą wyrazić wolę przyznania się tylko do niektórych z postawionych im zarzutów. Mogą też chcieć przyznać się do innych, mniej poważnych zarzutów, przyznając się jedynie do części przestępstwa.

9.2 Prokuratorzy powinni akceptować przyznanie się do winy podsądnego, jeżeli uważają, że sąd będzie w stanie wydać wyrok odpowiadający wadze przestępstwa, szczególnie w przypadku występowania okoliczności obciążających. Prokuratorzy nie powinni akceptować przyznania się do winy przez podsądnego tylko dlatego, że jest to dla niego dogodnie.

9.3 Podczas rozważania, czy przyznanie się do winy jest możliwe do zaakceptowania, prokuratorzy powinni upewnić się, że uwzględniony został interes ofiary a w miarę możliwości jej opinie lub, w niektórych przypadkach, interes rodziny ofiary, a także rozważyć, czy przyjęcie przyznania się do winy leży w interesie publicznym. Ostateczna decyzja leży jednak zawsze w gestii prokuratora.

9.4 Sąd powinien zostać wyraźnie poinformowany o podstawach przyznania się do winy oraz jej zaakceptowania. W przypadku, gdy podsądny przyznaje się do winy w oparciu o fakty różne od tych, którymi dysponuje oskarżenie, i gdy może to mieć znaczący wpływ na wyrok, sąd powinien zapoznać się z dowodami i w oparciu o nie rozpoznać sprawę oraz wydać wyrok.

9.5 W przypadku, gdy podsądny zaznaczył wcześniej, że wniesie do sądu o rozpoznanie przestępstwa przy wydawaniu wyroku, po czym nie przyzna się do popełnienia tego przestępstwa w sądzie, prokurator może rozważyć konieczność wszczęcia ścigania. Prokurator powinien wyjaśnić obrońcy oraz sądowi, że ściganie danego przestępstwa może zostać poddane

rewizji, o ile to możliwe, w porozumieniu z policją lub innymi organami ścigania.

9.6 Szczególną ostrożność należy okazać przy rozważaniu spraw, w których przyznanie się do winy może umożliwić podsądnemu uniknięcie obligatoryjnego minimalnego wyroku skazującego. Jeżeli podsądny przyznaje się do winy, prokuratorzy powinni pamiętać, że nakazy dodatkowe nie mogą być stosowane w odniesieniu do wszystkich przestępstw.

Wznowienie decyzji o ściganiu

10.1 Decyzje podejmowane przez Prokuraturę Koronną powinny zasługiwać na zaufanie. W normalnych okolicznościach, jeżeli Prokuratura Koronna poinformuje podejrzanego lub podsądnego, że ściganie nie zostanie wszczęte, lub że zostało przerwane, jest to jednoznaczne z zakończeniem sprawy i oznacza, że nie będzie ona wznawiana. W niektórych przypadkach zdarza się jednak, że Prokuratura Koronna może mieć szczególne powody do unieważnienia decyzji o nieściganiu lub zastosowaniu alternatywnych metod postępowania, może też wznowić ściganie, zwłaszcza w przypadku spraw poważnych.

10.2 Powodami takich decyzji są:

- a) przypadki, w których rewizja wstępnej decyzji wykazuje, że była ona niewłaściwa, możliwe jest więc wznowienie ścigania w celu utrzymania zaufania pokładanego w wymiarze sprawiedliwości;
- b) sprawy przerwane w celu zebrania i przygotowania większej ilości dowodów, co do których istnieje prawdopodobieństwo, że pojawią się w stosunkowo bliskiej przyszłości. W takich przypadkach prokurator informuje podsądnego, że ściganie może zostać wznowione w przyszłości;
- c) sprawy wstrzymane ze względu na brak dowodów, w których ważne materiały dowodowe wyszły na jaw w późniejszym terminie; oraz
- d) przypadki zgonu, w których po rewizji dokonanej po zakończeniu dochodzenia, stwierdzono, że ściganie jest konieczne, pomimo podjęcia wcześniejszej decyzji negatywnej.

Niniejszy dokument jest dostępny w wersji elektronicznej na naszej witrynie internetowej: www.cps.gov.uk

Dodatkowe egzemplarze Kodeksu Postępowania Prokuratorów Koronnych oraz informacje dotyczące innych języków i formatów można uzyskać z Prokuratury Koronnej.

Prosimy o skontaktowanie się z publicity.branch@cps.gsi.gov.uk lub przesłanie prośby pod adres:

CPS Communication Division
Rose Court
2 Southwark Bridge
London, SE1 9HS

The Code for Crown Prosecutors
7th Edition, January 2013
© Crown Copyright